

Broj:

Podgorica, 29. decembar 2020. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18), člana 14 st. 1 i 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) u postupku ocjene usklađenosti, po prijavi državne pomoći podnijetoj od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, Crna Gora, a na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurencije, na sjednici održanoj 29.12.2020. godine d o n o s i

R J E Š E N j E

Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu, ocijenjen je kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

O B R A Z L O Ž E N j E

ZAHTJEV

Ministarstvo ekonomije je dopsiom broj: 04/305—3450/2 od 23.07.2020. godine, dostavilo Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: "**Agencija**") dostavilo Predlog programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. Godinu (u daljem tekstu: "**Program**"). Nakon toga je Ministarstvo ekonomskog razvoja (kao pravni sljedbenik), dostavilo dopise broj: 004-305/20-5597/1 od dana 25.12.2020. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije pod brojem: 5-491/5 od 25. 12. 2020.godine i dopis zaveden u Agenciji pod brojem: 50-491/6 od 28.12.2020. godine.

Navedenim dopisom Ministarstvo ekonomskog razvoja je ukazalo da je opšti cilj Programa razvoj privrednih subjekata i povećanje njihove konkurentnosti koja treba da stvori snažnu, konkurentnu i izvozno orijentisanu privredu, a da cilj i vrsta podrške nisu vezani za pomoć preduzećima prouzrokovanu pandemijom Covid 19 virusa.

Dodatno, postupajući po članu 11. stav 1. Zakona, Ministarstvo ekonomskog razvoja je, dostavilo i Obrazac 1. za ocjenu usklađenosti Programa sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18 - u daljem tekstu: Zakon).

OPIS PROGRAMA

Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu obuhvata 17 programskih linija, od kojih je 7 novih, a postojećih 10 dodatno unaprijeđeno. Program je dodatno obogaćen sa novim programskim linijama finansijske podrške, koje se odnose na internacionalizaciju mikro, malih i srednjih preduzeća i njihovu digitalizaciju, cirkularnu ekonomiju, podršku mladima i ženama u biznisu, pokretanje i unapređenje proizvodne djelatnosti i dvije programske linije koja će se uporedo promovisati i sprovesti.

Posebna pažnja biće takođe posvećena podsticanju razvoja preduzetništva mladih i žena u biznisu, kako kroz posebnu programsku liniju, tako i kroz Program u cjelini, kao bitnih segmenata na kojima počiva razvoj dinamične, inovativne i izvezno orjentisane privrede.

Kada su u pitanju nacionalni strateški dokumenti, Program za unapređenje konkurentnosti privrede je utemeljen i u:

- Programu ekonomskih reformi za period 2020-2022, i direktno doprinosi realizaciji prioritetne reformske mjere 3. Podrška tehnološkoj modernizaciji sektora prerađivačke industrije, i 10. Unapređenje podrške sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća;
- Pravcima razvoja Crne Gore 2018-2021, gdje je utvrđena vizija društveno-ekonomskog razvoja zemlje, doprinoseći boljem izvještavanju o realizaciji definisanih prioritetnih oblasti i mjera u okviru „Pametnog rasta“, kao jednog od tri pravca razvoja: unapređenje konkurentnosti MSP kroz jačanje finansijske i nefinansijske podrške MSP, podrška modernizaciji prerađivačke industrije, unapređenju inovativnosti, uvođenju međunarodnih standarda,, razvoju zanatstva, klastera, biznis zona, kao i povećanja konkurentnosti i stepena zaposlenosti; kao i u
- Nacionalnoj strategiji održivog razvoja do 2030, doprinoseći ostvarivanju strateškog cilja regionalnog razvoja Crne Gore, a to je postizanje ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja, zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju kroz realizaciju niza mjera koje se odnose na podizanje stepena konkurentnosti i uravnoteženom regionalnom razvoju.

Program će direktno doprinijeti ostvarivanju strateških i operativnih ciljeva postavljenih u Akcionom planu za 2020. godinu za sprovođenje Strategije za razvoj MMSP:

SC 2. Unapređenje pristupa finansijama:

- Operativni cilj 2.1. Unapređenje ponude i korišćenja postojećih finansijskih instrumenata, Mjera 2. Unapređenje ponude i mogućnosti korišćenja bespovratne podrške – grantova (2.1.2.1, 2.1.2.3, 2.1.2.4, 2.1.2.5, 2.1.2.6, 2.1.2.9);
- Operativni cilj 2.3. Unapređenje kapaciteta za pristup i upravljanje finansijama, Mjera 1. Promocija modela finansiranja i unapređenje znanja i vještina iz oblasti upravljanja finansijama (2.3.1.1).

SC 4. Jačanje konkurentnosti MMSP:

- Operativni cilj 4.1. Dalji razvoj sistema za podršku preduzetničkom ekosistemu, Mjera 3. Podrška razvoju preduzetničke infrastrukture (4.1.3.1), Mjera 5. Podrška razvoju usluga za MSP i promocija preduzetništva (4.1.5.1);

- Operativni cilj 4.2. Jačanje unutrašnjih performansi preduzeća;, Mjera 3. Jačanje aktivnosti na promociji primjene prava intelektualne svojine (4.2.3.4).
- Operativni cilj 5. Podrška internacionalizaciji MMSP, Mjera 2 - Podrška za nastup na međunarodnim tržištima (4.5.2.1, 4.5.2.2, 4.5.2.3 i 4.5.2.4);
- Operativni cilj 7. Digitalna transformacija biznisa: Mjera 2 - Promocija primjene e-commerce u poslovanju MMSP (4.7.2.4).

Program doprinosi ostvarenju strateških ciljeva i mjera razvoja našeg društva zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju, koji su definisani Industrijskom politikom Crne Gore 2019-2023, Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020, Strategijom inovativne djelatnosti 2016 – 2020, Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021, kao i Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020.

Ti strateški ciljevi i mjere se uglavnom odnose na:

održivi i ravnomjerniji regionalni razvoj kroz unapređenje investicija i finansija za modernizaciju industrije, podsticaj inovacija, transfera tehnologije i razvoja preduzetništva, unapređenje pristupa tržištu kroz povezivanje u klastere i međunarodne lance vrijednosti, jačanje izvoznih performansi preduzeća.

CILJ PROGRAMA

Opšti cilj Programa je razvoj privrednih subjekata i povećanje njihove konkurentnosti koja treba da stvori snažnu, konkurentnu i izvozno orijentisanu privredu.

U pravcu stvaranja povoljnog poslovnog ambijenta za osnivanje novih i unapređenje i razvoj postojećih privrednih subjekata, a u cilju kontinuirane podrške razvoju preduzetništva i biznisa u Crnoj Gori, Ministarstvo ekonomije kreiralo je Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu, koji obuhvata 17 programskih linija finansijske i nefinansijske podrške namijenjenih jačanju i razvoju crnogorske privrede.

Program će, kroz 17 programskih linija definisati aktivnosti i mjere za realizaciju finansijske i nefinansijske podrške potencijalnim i postojećim preduzetnicima, mikro, malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i klasterima u cilju povećanja konkurentnosti na nacionalnom i međunarodnom tržištu, unapređenja razvojnih i biznis performansi, modernizacije industrije, jačanja proizvodnih kapaciteta kroz nabavku proizvodne opreme, razvoja inovativnih potencijala, afirmacije preduzetništva i zanatstva, implementacije međunarodnih standarda u oblasti unapređenja proizvoda, poslovnih procesa, metoda, tehnika, strategija upravljanja i marketinga, digitalizacije poslovnih procesa, kao i podrške izvozno orijentisanim preduzećima za učesće na međunarodnim sajmovima i poslovnim susretima.

Prateći trendove rasta kako interesovanja, tako i broja podržanih korisnika svih programa (rast od 204% u 2019. u odnosu na 2018. godinu), očekujemo nastavak trenda rasta broja preduzeća, čije će projektne aktivnosti kroz neke od 17 programskih linija biti podržane.

Navedeni Program i mjere finansijske i nefinansijske podrške se ne odnose na korisnike Programa ekonomskog državljanstva.

Također, Program se ne odnosi na preduzeća koja se nalaze u reprogramu dospjelog poreskog duga.

PREDMET PROGRAMA

Programom za unapređenje konkurentnosti privrede za 2020. godinu je predviđeno sprovođenje jedanaest Programskih linija finansijske podrške:

1. Programska linija za unapređenje inovativnosti,
2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda,
3. Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije,
4. Programska linija za razvoj klastera,
5. Programska linija za podsticaj direktnih investicija,
6. Programska linija za podsticaj proizvodnih procesa,
7. Programska linija za razvoj zanatstva,
8. Programska linija za podršku digitalizaciji,
9. Programska linija za podršku internacionalizaciji,
10. Programska linija za podsticaj cirkularne ekonomije,
11. Programska linija za podršku malih ulaganja preduzetnika,

dvije Programske linije nefinansijske podrške:

12. Programska linija za pružanje mentoring usluga,
13. Programska linija za razvoj preduzetništva,

kao i četiri programske linije, koje će se uporedo promovisati i sprovesti:

14. Uredba o biznis zonama,
15. Slobodne biznis zone,
16. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga, i
17. Evropska mreža preduzetništva.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet opredijeljen za realizaciju Programa za unapređenje konkurentnosti privrede je 5,080,000.00 €, dok su pojedinačni uslovi, kao i način i dinamika dodjele podrške definisani pojedinačnim programskim linijama.

U skladu sa interesovanjem i prijavama korisnika Programa, odnosno interesovanjem za pojedine programske linije, a na osnovu iskustva u realizaciji programa prethodnih godina, omogućiće se preusmjeravanje budžeta programskih linija u iznosu do 50%, s tim da programska linija ne može premašiti iznos od 70% ukupno odobrenog budžeta cijelog Programa.

PROGRAMSKA LINIJA ZA UNAPREĐENJE INOVATIVNOSTI

CILJ

Cilj Programske linije za unapređenje inovativnosti je jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi se odnose na:

- Jačanje inovativnih potencijala u MSP;
- Modernizaciju poslovanja;
- Unapređenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MSP i izgradnji veza između MSP i pružaoca konsultantskih usluga;
- Povećanje produktivnosti i konkurentnosti MSP;
- Povećanje internacionalizacije MSP.

Očekivane koristi za preduzeća odnose se na povećanu efikasnost kroz unapređenje poslovnih procesa, metoda, tehnika i strategija, promjenu navika u poslovanju, unapređenje kulture inoviranja i inovacionih kvalifikacija i potencijala zaposlenih, bolje informisanje u cilju donošenja odluka, povećanje tržišnog učešća i u krajnjem povećanje prodaje i prihoda.

PREDMET

Podrška je usmjerena na pokriće troškova konsultantskih usluga inovativnih aktivnosti u preduzeću. Kroz programsku liniju, preduzeća će se podržati za sljedeće inovativne aktivnosti:

- **Inovacija proizvoda/usluge** - plasiranje na tržište dobara ili usluga proizvod/uslugu sa novim ili značajno unaprijeđenim, poboljšanim karakteristikama ili primjenom, gde su uključena značajna poboljšanja tehničkih karakteristika, komponenti i materijala, novog ugrađenog tehničkog rješenja (softvera), korisničke orijentisanosti ili drugih funkcionalnih karakteristika. Inovacija bi trebalo da bude nova za posmatrano preduzeće ali ne mora biti nužno nova za tržište;
- **Inovacija poslovnog procesa** - implementacija novog ili značajno unapređenog načina proizvodnje ili isporuke, što uključuje značajne promjene u tehnici, opremi ili tehničkom rješenju (softveru);
- **Inovacija u organizaciji** - primena novih ili znatnijih promena u strukturi ili metodama menadžmenta, s ciljem da se poboljša korišćenje znanja, kvaliteta proizvoda/usluga ili poveća efikasnost poslovanja preduzeća;
- **Inovacija u marketingu** - primjena nove marketinške metode, gdje su uključene značajne promjene u dizajnu proizvoda, pakovanju, vizuelnom identitetu, plasmanu na tržište i promociji.

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici. Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za unapređenje inovativnosti iznosi 100,000.00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka inovativne aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3,500.00 € bez PDV-a.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intenzitet maksimalne podrške iznosi do 80% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5,000.00€. Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjih šest mjeseci do dana objavljivanja Javnog poziva nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Intenzitet državne pomoći iz ove Programske linije programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, odnosno do 80% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ocjena programske linije:

Uzimajući u obzir planirani iznos, Agencija smatra da se radi o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva. Intenzitet državne pomoći iz Programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, odnosno do 80% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom na to da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

S obzirom na to da je Programom propisana obaveza Ministarstvo ekonomije da izvrši provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu, Agencija je ocijenila da su mjere definisane kroz programsku liniju u skladu sa kriterijumima iz člana 18 Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 ("Sl.list Crne Gore", br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su iste saglasne sa članom 6 i 7 Zakona.

Dalje, preduzećima u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se, takođe dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. Podrazumijeva se, iznos de minimis državne pomoći koji se dodeljuje pojedinačnom korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

PROGRAMSKA LINIJA ZA UVOĐENJE MEĐUNARODNIH STANDARDA

CILJ

Cilj Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda je **da obezbijedi podršku preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima** naročito iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, odnosno Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno **kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda koji se odnose na proizvode/usluge, sisteme menadžmenta, osoblje, ispitivanje, kontrolisanje i sertifikaciju i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti.**

Specifični ciljevi:

- Povećanje konkurentnosti privrednih subjekata i njihovih proizvoda/usluga na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Usaglašavanje proizvoda/usluga sa međunarodnim standardima;
- Povaćanje izvoza;
- Smanjivanje regionalnih razlika;
- Razvoj konsultantskih usluga.

PREDMET

Kroz Programsku liniju za uvođenje međunarodnih standarda podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- Komponenta I – **Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti;**
- Komponenta II - **Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja:**
 - Implementacija standarda iz oblasti kvaliteta, zaštite životne sredine, zaštite na radu i standardi u funkciji razvoja preduzeća;
 - Sertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća;
 - Resertifikacija sistema menadžmenta kvaliteta i standarda u funkciji razvoja preduzeća.

Komponenta I - Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

U okviru prve komponente programske linije, **podrška se odnosi na refundaciju opravdanih troškova akreditacije onih preduzeća-tijela koja su akreditovana za ocjenu usaglašenosti** i to za seriju standarda ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17029, ISO/IEC 17021-1, ISO/IEC 17024, ISO/IEC 17043, CEN/TS 15675, EN ISO 15189). Troškovi aktivnosti akreditacije za tijela za ocjenu usaglašenosti su predmet refundacije jedino ukoliko je preduzeću dodjeljen sertifikat o akreditaciji od strane Akreditacionog tijela Crne Gore ili je izvršilo nadzornu provjeru već zasluženog sertifikata.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti je pravno lice koje sprovodi ocjenjivanje usaglašenosti, uključujući kalibraciju/ etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolisanje (laboratorije za ispitivanje, medicinske laboratorije, laboratorije za etaloniranje, medicinske laboratorije, sertifikaciona tijela za proizvode, sertifikaciona tijela za sisteme menadžmenta, sertifikaciona tijela za osoblje, kontrolna tijela). **Akreditovati se mogu:**

- **Laboratorije za ispitivanje** - ispitivanje životnih namirnica, parametara životne sredine, električnih uređaja, opreme pod pritiskom, hemijskih proizvoda, metala i proizvoda od metala, građevinskih materijala i dr.;
- **Medicinske laboratorije** – biohemijska ispitivanja, mikrobiloška, hematološka ispitivanja, i sl.;
- **Laboratorije za etaloniranje** - etaloniranje mjerne i ispitne opreme;
- **Sertifikaciona tijela** - usluge sertifikacije proizvoda, procesa i usluga u skladu sa propisima i prema razvijenim sertifikacionim šemama; sistema menadžmenta (sistem upravljanja kvalitetom, životnom sredinom, bezbjednošću hrane i dr.) i stručnih lica (ocjenjivači sistema menadžmenta kvaliteta i upravljanja životnom sredinom, zavarivači, lica koja obavljaju ispitivanje bez razaranja i dr.);
- **Kontrolna tijela** – kontrolisanje liftova i dizalica, opreme pod pritiskom, elektro-opreme i instalacija, kvaliteta nameštaja, kontrolisanje u oblasti motornih vozila i drugim područjima.

1.1. Komponenta II- Uređenje poslovanja u skladu sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja

Druge komponente programske linije odnosi se na refundaciju **iznosa opravdanih troškova za implementaciju standarda, sertifikaciju i resertifikaciju, sledećih standarda:**

- ISO 9001:2016 Sistemi menadžmenta kvalitetom;
- ISO 45001:2018 Sistemi menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu (*OHSAS 18001:2010 je povučen i zamijenjen sa MEST ISO 45001:2018);
- ISO 14001:2016 Sistemi menadžmenta životnom sredinom;
- ISO 50001:2018 Sistemi upravljanja energijom.
- ISO/IEC 20000-1:2017 Informacione tehnologije - Upravljanje uslugama;
- ISO 22301 – Upravljanje kontinuitetom poslovanja;
- ISO/IEC 27001:2014 Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Sistemi menadžmenta bezbjednošću informacija;
- ISO 22301 - Sistem menadžmenta kontinuitetom poslovanja
- ISO 28000 - Sistem menadžmenta obezbjeđenjem u lancu snabdevanja
- ISO 31000 – Menadžment rizikom;
- ISO 39001 - Sistem upravljanja bezbednošću drumskog saobraćaja (BDS);
- ISO 37001 - Sistem menadžmenta protiv mita;
- ISO 18513:2009 Usluge u turizmu - Hoteli i ostali tipovi turističkog smještaja;
- ISO 18310 - Usluge u turizmu – Industrijski turizam – Pružanje usluga;

Za odabranu aktivnost preduzeće angažuje stručnog i/ili akreditovanog pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje predloženog projekta. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda iznosi 300,000,00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u **visini do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 4,000.00 € bez PDV-a.**

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intezitet maksimalne podrške iznosi do 80% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5,000.00€. Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

Uslov je da u poslednjih šest mjeseci do dana objavljivanja Javnog poziva nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 60% za srednja, odnosno do 70% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća, odnosno do 80% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50%. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete **nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati**

- **do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos do 4.000 € (bez PDV-a).**
- **do 80% vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos od 5.000 € (bez PDV-a) za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50% (de minimis pomoći).**

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 14 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. i 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona.

Za preduzeća u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. U skladu sa Uredbom, iznos de minimis državne pomoći koji se dodeljuje korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati:

- do 70% za mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos do 4.000 € (bez PDV-a).

- do 80% vrijednosti opravdanih troškova bez PDV-a odnosno maksimalni iznos od 5.000 € (bez PDV-a) za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50% (de minimis pomoći).

Agencija zaključuje da se ova pomoć dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u posljednjoj godini poslovanja (za koju se predaju završni računi) nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

PROGRAMSKA LINIJA ZA MODERNIZACIJU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE

CILJ

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije ima za cilj jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz usvajanje novih tehnologija, kako bi se omogućilo osavremenjavanje proizvodnih procesa, efikasna upotreba raspoloživih resursa, razvoj novih proizvoda i usluga, kao i otvaranje novih radnih mjesta.

PREDMET

Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije podrazumijeva realizaciju planirane investicije – nabavku opreme, dijelom ili u potpunosti - Nabavka opreme može biti finansirana iz sopstvenih sredstava do nivoa 50% vrijednosti investicije. , kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF).

Ukoliko privredni subjekat zadovolji uslove ove programske linije i IRF odobri kredit, potencijalni korisnik može ostvariti pravo na subvenciju do **30% vrijednosti nabavke opreme** u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16), Prilog 1 – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2014 – 2020, visina odobrenih bespovratnih sredstava dodjeljuje se na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa predmetom Programske linije. U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14 – Regionalna pomoć za ulaganje, u skladu sa ovom Programskom linijom, spadaju troškovi

ulaganja u materijalnu imovinu. (bez poreza na dodatu vrijednost) na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa Programskom linijom za modernizaciju i pravilima dodjele državne pomoći.

Potrebna sredstava za nabavku opreme (dijelom ili u potpunosti) obezbjeđuju se kroz kreditni aranžman sa IRF, pod uslovima koje podrazumijeva kreditna linija IRF "**Program podrške za modernizaciju industrije**". Kreditna linija IRF "Program podrške za modernizaciju industrije" podrazumijeva najpovoljnije kreditne uslove za ovu svrhu na domaćem tržištu, sa prosječnom godišnjom kamatnom stopom od oko 3 odsto, grejs periodom do četiri godine i rokom otplate do 12 godina. Precizni uslovi ove kreditne linije definisani su Godišnjim planom rada IRF za tekuću godinu.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za modernizaciju prerađivačke industrije iznosi 300,000.00€.

Intenzitet podrške:

Visina odobrenih bespovratnih sredstava koja se dodjeljuje u zavisnosti od iznosa vrijednosti nabavke opreme (uzimajući u obzir donju i gornju granicu vrijednosti nabavke) u slučaju **preduzetnika, mikro, malih i srednjih privrednih društava iznosi do 30%.**

Iznos odobrenih bespovratnih sredstava u visini do 30% vrijednosti nabavke opreme ne može biti manji od 3.000 eura niti veći od 30.000 eura (bez poreza na dodatu vrijednost). U skladu sa tim, vrijednost nabavke opreme na koju se dodjeljuju bespovratna sredstva kreće se u rasponu od **10.000 do 100.000 eura.**

U slučaju da ukupni troškovi nabavke opreme prelaze 100.000 eura, korisnik može finansirati razliku sopstvenim učešćem ili da za taj iznos uveća kreditni zahtjev kod IRF.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Ocjena programske linije:

Agencija nalazi da se u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16), Prilog 1 – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2014 – 2020, visina odobrenih bespovratnih sredstava dodjeljuje na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa predmetom Programske linije. U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14 – Regionalna pomoć za ulaganje, u skladu sa ovom Programskom linijom, spadaju troškovi ulaganja u materijalnu imovinu.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ KLASTERA

CILJ

Cilj Programske linije za razvoj klastera, je **finansijska podrška** efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, u pravcu ostvarivanja bolje konkurentske pozicije preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije biće usmjerena kroz **subvencije inovativnim klasterima** koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana, namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru.

Pomoć za inovativne klastere preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja klasterom (organizacija klastera).

PREDMET

Kroz Programsku liniju za razvoj klastera podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- **troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu**
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava). Ukoliko se nabavlja polovna oprema ista ne može biti starija od 5 godina.

- **operativne troškove**
 - promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
 - aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
 - aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studentske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj klastera u 2020. godini iznosi 150.000,00€.

Intezitet podrške:

Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je u visini do 50%, odnosno do 65% ukupnih opravdanih troškova, u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV-a)¹. Sredstva će se dodjeljivati putem postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za datu programsku liniju.

Intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klustere ne prelazi 50% opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klustere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107, stav 3, tačka (a) Ugovora o funkcionisanju EU. Primjena ovog pravila u skladu je sa domaćim zakonodavstvom, na osnovu člana 14, stav 2, Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 20/11, 26/11, 20/15 i 47/2019), kojim je definisano da jedinice lokalne samouprave koje su razvrstane u grupe do 75% prosjeka razvijenosti u Crnoj Gori su manje razvijene jedinice lokalne samouprave i Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019), kojim je izvršeno izračunavanje stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave ².

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta Programske linije, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani ukoliko se naknadno steknu određeni uslovi:

- U slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom ekonomije neko od izabranih kandidata odustane;
- Ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programske linije.

¹ Ne odnosi se na klustere registrovane kao NVO, koje nijesu obveznice PDV-a.

² U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019) manje razvijene JLS su: Petnjica, Gusinje, Andrijevića, Šavnik, Bijelo Polje, Rožaje, Kolašin, Plav, Mojkovac i Berane

Provjera budžeta Prijedloga projekta

Obrazac budžeta je sastavni dio Prijedloga projekta i služi za jasniji prikaz troškova na osnovu kojih se traži podrška, odnosno subvencija.

Svi troškovi moraju biti jasno iskazani u tabeli budžeta Prijedloga projekta i povezani sa opravdanim-prihvatljivim troškovima iz ove Programske linije i neophodni za realizaciju planiranih aktivnosti, odnosno ostvarivanje ciljeva Projekta.

Podnosilac Projekta treba obrazložiti način na koji su troškovi obračunati u odnosu na svaku pojedinačnu aktivnost i potkrijepiti ih adekvatnim ponudama ili drugim dokazima. Podnosioci čiji će Prijedlozi projekata biti predloženi za dodjelu subvencije, po potrebi će biti kontaktirani, radi provjere i eventualnog revidiranja budžeta.

Svaki trošak za koji se procjenom utvrdi da nije prihvatljiv biće isključen iz tabele budžeta predloženog projekta. Postupkom provjere budžeta utvrđuju se konačni troškovi predloženog projekta koji su sastavni dio Ugovora o dodjeli subvencije. Na osnovu utvrđenog budžeta, i Finalog izvještaja o realizaciji projekta (Obrazac 5), kontroliše se namjensko korišćenje sredstava za unaprijed utvrđene projektne aktivnosti i odobrava refundacija sredstava dodijeljene subvencije kroz jednu tranše u zbirnom iznosu maksimalno 50%, odnosno 65% prihvatljivih tj. nastalih troškova utvrđenih budžetom.

Isplata (refundacija) sredstava

Predmet sufinansiranja su aktivnosti koje će biti započete **nakon potpisivanja Ugovora o sufinansiranju. Ministarstvo ekonomije će podnosiocu prijave, a u skladu sa potpisanim Ugovorom refundirati do 50% odnosno do 65% vrijednosti opravdanih troškova u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV). Sredstva će biti refundirana klasteru nakon završetka ugovorenih aktivnosti i dosavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju.**

Subvencija se realizuje po **principu refundacije**, što znači da aplikant Projekat realizuje sopstvenim sredstvima, a odobrena subvencija će mu biti refundirana kroz jednu tranšu. Svaki aplikant, klaster registrovan kao nevladino udruženje ili privredno društvo može aplicirati sa jednim Prijedlogom projekta.

Takođe, ukoliko je jedan privredni subjekat član dva ili više klastera, koji apliciraju različitim Prijedlozima projekata, za refundaciju u krajnjem istih troškova, u skladu sa pravilima državne pomoći primjenjivaće se princip kumulacije, prema kojem u tom slučaju zbir dodijeljenih sredstava po osnovu više aplikacija ne može preći najveći dozvoljeni intenzitet od 50%, odnosno 65%.

Aplikant koji je u Javnom pozivu u okviru ove linije nastupio kao klaster i koji je kao takav dobio subvenciju opravdanih troškova u ukupnom iznosu do 50%, odnosno 65% ukupne vrijednosti Projekta, u slučaju izmjene sastava klastera dužan je o tome izvijestiti Ministarstvo. Ova i sva druga pitanja koja se tiču upotrebe materijalne i nematerijalne imovine i usluga od strane klastera, a koja se subvencionošu, biće predmet Ugovora o dodjeli subvencije između

Ministarstva i aplikanta (klastera korisnika sredstava subvencije), a na osnovu podnešenog Prijedloga projekta u kom su decidno opisane aktivnosti koje će biti realizovane i materijalna i nematerijalna imovina i usluge koje će biti pribavljene tokom realizacije projekta.

Sva imovina koja se stiče po osnovu realizacije projekta, predstavljaće imovinu klastera i može se koristiti jedino za ostvarivanje ciljeva radi kojih je klaster i osnovan i ne može se raspodjeljivati osnivačima, članovima, članovima organa i zaposlenima, kao i srođnicima tih lica.

Krajnji rok za podnošenje dokumentacije za refundaciju troškova je 31.12.2020. godine do 51.00 h.

Ukoliko dostavljena dokazna dokumentacija nakon završetka aktivnosti nije u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju, Ministarstvo nema obavezu da isplati finansijsku pomoć.

OBAVEZE KLASTERA, KORISNIKA SUBVENCije

Podnosiocima prijava čiji Prijedlozi projekata prođu sva tri koraka vrednovanja Projekta, odnosno odobravanja subvencije, ponudiće se potpisivanje Ugovora o dodjeli subvencije. Korisnik kojem je odobrena subvencija biće pozvan u Ministarstvo ekonomije da potpiše Ugovor o dodjeli subvencije, najkasnije u roku od 15 kalendarskih dana od dana sačinjavanja zapisnika Komisije o ispravnosti sva tri koraka vrednovanja Projekta i donošenja Odluke o dodjeli subvencije.

Obaveza klastera, korisnika subvencije je da Prijedlog projekta, na osnovu kojeg mu je odobrena subvencija, sprovede u skladu sa utvrđenim budžetom. Ovlašćeno lice klastera, korisnika subvencije utvrđen Ugovorom, biće obavezan da, dostavi Finalni izvještaj o realizaciji projekta (Obrazac 5), sa priloženim dokazima o nabavci materijalne i nematerijalne imovine i usluga, kao i druge dokaze specificirane Ugovorom o dodjeli subvencije.

Način realizacije subvencije, dinamika prenosa sredstava, način prenosa, kao i druga međusobna prava i obaveze, bliže će se urediti Ugovorom o dodjeli subvencije između Ministarstva ekonomije i korisnika sredstava subvencije, po dostavljanju potrebne dokumentacije.

1. Ocjena programske linije:

Intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klustere ne prelazi 50% opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klustere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107, stav 3, tačka (a) Ugovora o funkcionisanju EU. Primjena ovog pravila u skladu je sa domaćim zakonodavstvom, na osnovu člana 14, stav 2, Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 20/11, 26/11, 20/15 i 47/2019), kojim je definisano da jedinice lokalne samouprave koje su razvrstane u grupe do 75% prosjeka razvijenosti u Crnoj Gori su manje razvijene jedinice lokalne samouprave i Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019), kojim je izvršeno izračunavanje stepena razvijenosti jedinica lokalne

samouprave. U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2019) manje razvijene JLS su: Petnjica, Gusinje, Andrijevica, Šavnik, Bijelo Polje, Rožaje, Kolašin, Plav, Mojkovac i Berane.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma (kao pravni sljedbenici) i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Pravo učešća u Programskoj liniji za razvoj klastera imaju klasteri preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća registrovani kao nevladina organizacija (NVO) ili kao privredno društvo u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 27/99, 09/02, 30/02, „Službeni list Crne Gore“, br. 11/07, 39/11 i 37/17), Zakonom o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore“, broj 06/02, „Službeni list Crne Gore“ br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11) i EU pravilima o državnoj pomoći definisanim Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, a koji broje najmanje tri člana.

Pravo učešća u programskoj liniji, kao i u realizaciji projektnih aktivnosti imaju klasteri osnovani kao privredno društvo ili nevladina organizacija, koji broje najmanje tri člana – pravnih i/ili fizičkih lica, i koji su realizovali najmanje jednu klustersku aktivnost (uz dokaznu dokumentaciju) uz zadovoljenje sljedećih uslova:

- Klaster osnovan kao privredno društvo

U slučajevima kada je klaster preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća osnovan kao privredno društvo, sljedeći kriterijumi moraju biti ispunjeni:

- Ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Redovno izvršava obaveze plaćanja poreza i doprinosa;
- Dostavi zvanični finansijski izvještaj za prethodnu godinu poslovanja (2019. godina) iz kog se vidi da su obavljane poslovne aktivnosti i da nije iskazan neto gubitak, kao i da su članovi klastera (učesnici u Projektu) predali završni finansijski izvještaj za prethodnu godinu, u kome je iskazano da su ostvarili poslovne aktivnosti bez neto gubitka;
- Ima ovlašćeno lice za zaključivanje ugovora i preduzimanje drugih pravnih radnji u ime i za račun klastera sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, koje je odgovorno za realizaciju prava i obaveza iz Ugovora;
- Da klasteru i/ili članu klastera nijesu po istom osnovu dodijeljena sredstva iz državnog budžeta i budžeta jedinice lokalne samouprave;

- Da nije pokrenut postupak stečaja nad klasterom, osim reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih subjekata;
- Da ovlašćeno lice nije osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći;
- Da klaster i/ili članovi klastera nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći.
- i/ili članovi klastera nijesu u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći u posljednje tri godine od dana podnošenja Izjave;
- o prethodno realizovanim projektima.

Programskom linijom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igre na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Ocjena programske linije:

Sredstva Programske linije se, u skladu sa članom 27 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 ugovora, mogu opredijeliti za:

- troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu - i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje:
 - Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalnu imovinu: dobijanje licenci i dozvola, zaštita žiga, zaštita geografskog porijekla, koncesiona prava i sl.;
 - Opravdani troškovi ulaganja u materijalnu imovinu: ulaganja u opremu i objekte (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava).

- operativne troškove – i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klastere smatraju troškovi koji se odnose na:

- promovisanje klastera, proizvoda i usluga klastera, kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost (troškovi izrade logoa, troškovi pripreme i izrade promotivnog materijala, troškovi marketing kampanje i sl.);
- aktivnosti koje se odnose na edukaciju: organizacija programa obuke, radionica i konferencija kako bi se unaprijedilo znanje i vještine zaposlenih i podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja (troškovi predavača, zakup sale i opreme, prevodioca, kateringa i sl.);
- aktivnosti na unapređenju kvaliteta proizvoda/usluga (troškovi ispitivanja proizvoda, izrada tehničko-tehnoloških elaborata (angažovanje domaćih/međunarodnih konsultanata), troškovi dizajna pakovanja i sl.);
- aktivnosti na unapređenju izvoznih aktivnosti klastera kao što su: učešće na sajmovima, posjete specijalizovanim sajmovima, studijske posjete, uvezivanje sa klasterima iz inostranstva (troškovi zakupa i uređenja štanda, putni troškovi, troškovi slanja uzoraka, izrada promotivnog materijala, zakup oglasnog prostora na sajmu/web sajtu sajma ili štampanim izdanjima i sl.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ DIREKTNIH INVESTICIJA

CILJ

Cilj Programske linije je da se stvore uslovi za povoljniji poslovni ambijent koji će, podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore, doprinijeti povećanju konkurentnosti i izvoznog potencijala industrije uvođenjem novih tehnologija i znanja i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta.

Investicije u izgradnju novih ili proširivanje postojećih industrijskih kapaciteta i, dodatno, u novu tehnologiju i modernizaciju industrije doprinijeće povećanju kvaliteta i kvantiteta proizvodnje, unapređenju poslovnih performansi, diverzifikaciji proizvodnog asortimana kao novog zapošljavanja.

Implementacija mjera podrške predviđene ovom linijom u punom kapacitetu, u srednjem roku treba da doprinese povećanju učešća industrije u BDP, povećanju BDV prerađivačke industrije, izvoznog potencijala, kao i poboljšanju ranga u Indeksu globalne konkurentnosti.

Kroz stalno otvoren poziv želimo da zainteresovani investitori započnu biznis u našoj zemlji, i doprinesu ne samo jačanju ekonomske saradnje, već i podizanju socijalnih, kulturnih, naučnih, upravljačkih, tehničkih i tehnoloških standarda.

PREDMET

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija u proizvodni sektor ili sektor usluga, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za povećanje konkurentnosti i razvoj Crne Gore kroz priliv direktnih investicija.

Direktna investicija, u smislu ove programske linije, je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu privrednog subjekta:

- kroz otvaranje novih ili proširenje postojećih kapaciteta ili diverzifikaciju proizvodnje koja se odnosi na nove proizvode i proizvodne procese, kojim se obezbjeđuje novo zapošljavanje,
- ili
- radi obnavljanja kapaciteta devastiranih usljed nastupanja više sile ili vanrednog događaja, kojim se obezbjeđuje zadržavanje postojećeg broja zaposlenih koji su u skladu sa aktom o sistematizaciji bili angažovani na devastiranim kapacitetima.

Direktnom investicijom, u ovom smislu ne smatra se sticanje udjela ili akcija u privrednom subjektu.

USLOVI ZA UČEŠĆE

Pravo učešća u ovoj Programskoj liniji imaju privredni subjekti po sljedećim kategorijama:

- ✓ **mikro privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini koji nije veći od 10;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou koji ne prelazi 700.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu koja ne prelazi 350.000,00 eura.
- ✓ **malo privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 10, a manji od 50;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 700.000,00 eura a manji od 8.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 350.000,00 eura, a manja od 4.000.000,00 eura.
- ✓ **srednje privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 50, a manji od 250;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 8.000.000,00 eura, a manji od 40.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 4.000.000,00 eura, a manju od 20.000.000,00 eura.
- ✓ **veliko privredno društvo** - koji na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjava dva od sljedeća tri kriterijuma:
 - ima prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 250;
 - ima ukupan prihod na godišnjem nivou veći od 40.000.000,00 eura;
 - ima ukupnu aktivu veću od 20.000.000,00 eura.

Izrazi upotrijebljeni u ovoj programskoj liniji imaju sljedeća značenja:

- **investicioni projekat** je projekat čijom se realizacijom ostvaruje direktna investicija, koji je opisan u biznis planu koji se podnosi uz prijavu za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija ili uz zahtjev za dodjelu sredstava za podsticanje investicija, a koji obavezno sadrži detaljan opis elemenata direktne investicije, kao i elemenata neophodnih za vrednovanje investicionog projekta;
- **investitor** je domaći ili strani privredni subjekat koji učestvuje u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija;
- **kapitalne investicije** su direktne investicije u vrijednosti od najmanje 10 miliona eura kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje 70 novozaposlenih lica u roku utvrđenom ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;
- **korisnik sredstava** je domaći privredni subjekat koji je investitor ili je direktno zavisao u odnosu na investitora, odnosno u njegovom većinskom vlasništvu, a sa kojim je Vlada Crne Gore zaključila ugovor o korišćenju sredstava za podsticanje investicija;
- **period realizacije investicionog projekta** je vremenski period u kojem je korisnik sredstava dužan da realizuje investicioni projekat.

Namjena sredstava za podsticanje investicija

Sredstva za podsticanje investicija, mogu se dodijeliti za investicione projekte čija je minimalna vrijednost novog ulaganja **250.000 eura**, kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje **osam novozaposlenih** lica u roku od tri godine od dana podnošenja prijave za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje investicija.

Za ulaganje u investicione projekte na području jedinice lokalne samouprave iz sjevernog i središnjeg regiona, osim Glavnog grada Podgorice, sredstva za podsticanje investicija mogu se dodijeliti za investicione projekte čija je minimalna vrijednost novog ulaganja **100.000 eura** i kojima se obezbjeđuje zapošljavanje najmanje **četiri novozaposlena** lica u roku od tri godine od dana podnošenja prijave.

Sredstva za podsticanje investicija **ne mogu se koristiti** za finansiranje investicionih projekata u sektoru: primarne poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje sintetičkih vlakana, saobraćaja koji obuhvata prevoz putnika u vazdušnom, pomorskom, drumskom ili željezničkom saobraćaju i na unutrašnjim plovnim putevima ili usluge komercijalnog prevoza tereta, igara na sreću, trgovine, primarne proizvodnje uglja i čelika, proizvodnje električne energije, nafte i gasa, duvana i duvanskih prerađevina, oružja i municije, proizvodnje genetski modifikovanih organizama i opasnog otpada.

Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu

Ulaganje u investicioni projekat, u smislu ove linije, je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu od dana podnošenja prijave, zaključno sa istekom tri godine od dana podnošenja prijave.

Ulaganja u materijalnu imovinu obuhvataju investiranje u zemljište i objekte, proizvodne pogone, i pristupe istima, mašine i opremu, kao i troškove zakupa poslovnih prostorija za potrebe realizacije investicionog projekta i investiranje u zakupljeno zemljište, objekte i proizvodne pogone, pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje investicija (u daljem tekstu: ugovor). U ulaganja se ne uključuje vrijednost ulaganja u obrtna sredstva i u nabavku putničkih vozila.

Ulaganja u nematerijalnu imovinu obuhvataju investiranje u patente i licence, u skladu sa zakonom kojima se uređuje kontrola državne pomoći, na koje se obračunava amortizacija, a koje koristi korisnik sredstava i vode se u bilansima stanja tog korisnika sredstava.

U vrijednost ulaganja ne uključuju se troškovi uspostavljanja distributivne mreže povezane sa izvozom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne pomoći.

Novozaposlena lica

Novozaposlenim licem, u smislu ove linije, smatra se lice zaposleno na neodređeno vrijeme:

- sa punim radnim vremenom na poslovima nastalim realizacijom investicionog projekta počev od dana podnošenja prijave;
- sa skraćenim radnim vremenom zbog otežanih uslova rada u skladu sa opštim propisima o radu i lice koje ostvari pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena u smislu opštih propisa o radu kojima se uređuje zaštita prava zaposlenih koji se staraju o djeci.

Novozaposleno lice je lice čijim zapošljavanjem se povećava broj zaposlenih kod korisnika sredstava u odnosu na broj zaposlenih u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem je objavljen javni oglas.

Novozaposlenim licem ne smatra lice zaposleno na osnovu preuzimanja iz zavisnog privrednog subjekta ili drugih povezanih lica korisnika sredstava.

Korisnik sredstava dužan je da zadrži broj zaposlenih lica na dan realizacije investicionog projekta, odnosno broj zaposlenih lica koji predstavlja zbir broja zaposlenih u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem je predata aplikacija i broja novozaposlenih lica, u kontinuitetu najmanje tri godine nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, ako je korisnik sredstava mikro, malo ili srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina ako je korisnik sredstava veliko privredno društvo.

Ugovorom o korišćenju sredstava se naročito utvrđuje obaveza za korisnika sredstava koji ne zadrži broj zaposlenih lica u kontinuitetu najmanje tri godine za mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina za veliko privredno društvo nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, da u budžet Crne Gore vrati isplaćena sredstva za podsticanje investicija, sa zateznom kamatom.

Zadržavanje postojećeg broja zaposlenih

Privrednom subjektu se mogu dodijeliti sredstva za podsticanje investicija u cilju zadržavanja postojećeg broja zaposlenih, koji su bili u radnom odnosu kod privrednog subjekta na devastiranim kapacitetima u momentu nastupanja okolnosti, kako je Predmetom programske linije predviđeno.

Zadržanim zaposlenim licem ne smatra se lice zaposleno na osnovu preuzimanja iz zavisnog privrednog subjekta ili drugih povezanih lica korisnika sredstava, kao ni na osnovu raspoređivanja zaposlenih unutar korisnika sredstava.

U slučaju zaključenja Ugovora o korišćenju sredstava, privredni subjekat dužan je da zadrži broj lica koja su bila u radnom odnosu na devastiranim kapacitetima kod privrednog subjekta u vrijeme nastupanja više sile ili vanrednog događaja najmanje tri godine nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta ako je korisnik sredstava mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina od dana zaključenja ugovora, ako je korisnik sredstava veliko privredno društvo.

Ugovorom o korišćenju sredstava se naročito utvrđuje obaveza za korisnika sredstava koji ne zadrži broj zaposlenih lica u kontinuitetu najmanje tri godine za mikro, malo i srednje privredno društvo, odnosno najmanje pet godina za veliko privredno društvo nakon završetka perioda realizacije investicionog projekta, da u budžet Crne Gore vrati isplaćena sredstva za podsticanje investicija, sa zateznom kamatom.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj direktnih investicija iznosi 2,300,000.00€.

Visina sredstava za podsticanje investicija određuje se prema definisanim kriterijumima, u odnosu na broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica i broj dodijeljenih bodova u postupku vrednovanja investicionih projekata, i može iznositi:

- 1) 3.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 76 do 85;
- 2) 4.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 86 do 95;
- 3) 5.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 96 do 105;
- 4) 6.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 106 do 115;
- 5) 7.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 116 do 125;
- 6) 8.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 126 do 135;
- 7) 9.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 136 do 145;
- 8) 10.000 eura po novozaposlenom ili zadržanom zaposlenom licu, za broj bodova od 146 do 150.

Visina sredstava za podsticanje investicija koja mogu biti dodijeljena velikim privrednim društvima ne može biti veća od 50% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, odnosno od 60% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za srednja privredna društva i od 70% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za mala i mikro privredna društva.

Izuzev za kapitalne investicije, a po istom principu bodovanja, u skladu sa uslovima i načinom dodjele, dodijeliti sredstva za podsticanje investicija u visini od 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 i 17% od ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat. Svaka pojedinačna kapitalna investicija će se posebno prijavljivati.

Maksimalni iznos dodjeljen subvencije iznosi 1 mil. €.

Kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje investicija

Kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje investicija su:

- 1) reference investitora;
- 2) udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore, tokom i nakon realizacije investicionog projekta;
- 3) broj novozaposlenih ili zadržanih zaposlenih lica;

- 4) visina ulaganja u investicioni projekat;
- 5) efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj;
- 6) efekti investicionog projekta na ljudske resurse;
- 7) efekti uticaja investicionog projekta na životnu sredinu;
- 8) obim međunarodnog prometa;
- 9) efekti investicionog projekta na regionalni razvoj; i
- 10) pismo o namjerama lokalne samouprave u kojoj privredni subjekat namjerava da ulaže.

Visina ulaganja u investicioni projekat

Za visinu ulaganja u investicioni projekat bodovi se dodjeljuju na sljedeći način za investicione projekte koji se realizuju u:

A) sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada Podgorice, za ulaganja u iznosu većem od:

- 1) 500.000 eura - dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) 250.000 eura - dodjeljuje se 10 bodova;
- 3) 100.000 eura - dodjeljuje se 5 bodova;

B) primorskom regionu i Glavnom gradu Podgorici, za ulaganja u iznosu većem od:

- 1) 1.000.000 eura - dodjeljuje se 15 bodova;
- 2) 500.000 eura - dodjeljuje se 10 bodova;
- 3) 250.000 eura - dodjeljuje se 5 bodova.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume iz Priloga 1 a – Smjernice o regionalnoj državnoj pomoći za 2014-2020 (52013XC0723(03) SL C 209, 23.07.2013, str. 1-45), Pravilnika o listi pravila državne pomoći (“Sl.list Crne Gore” br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ PROIZVODNIH PROCESA

CILJ

Opšti cilj Programske linije je povećanje konkurentnosti privrednih subjekata, unapređenje njihovog poslovanja i povećanje proizvodnje, internacionalizacije, smanjenje uvoza, kao i kreiranje novih radnih mjesta kroz investicije u opremu, u vidu učešća u sufinansiranju nabavke proizvodne opreme i opreme direktno uključene u proces proizvodnje.

Investicije u nove ili proširivanje postojećih industrijskih kapaciteta kao i investiranje u tehnologiju i modernizaciju industrije doprinijeće povećanju kvaliteta i kvantiteta proizvodnje. Samim tim unaprijediće se poslovne performanse i doći će do diverzifikaciji proizvodnog asortimana kao novog zapošljavanja.

Implementacija mjera podrške predviđene ovom linijom u punom kapacitetu, u srednjem roku treba da doprinese povećanju učešća industrije u BDP, povećanju BDV prerađivačke industrije, izvoznog potencijala, kao i poboljšanju ranga u Indeksu globalne konkurentnosti.

Kroz stalno otvoren poziv želimo da doprinesemo ne samo jačanju domaće konkurentosti, nego i regionalne konkurentosti privrede, stvarajući dodatnu vrijednost efektivnom pozicioniranju naše privrede u globalnim lancima vrijednosti.

PREDMET

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje investicija u proizvodni sektor, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za poboljšanje poslovnog razvoja i tehnološke spremnosti preduzeća i povećanje njihove konkurentnosti.

Predmet programske linije je podrška za investicije u opremu, neophodne za realizaciju investicionog projekta, odnosno za početak, unapređenje, proširenje postojećih kapaciteta ili proširenja proizvodnje na nove proizvode i proizvodne procese, kao i povećanje obima proizvodnje, kroz učešće u sufinansiranju nabavke sljedeće proizvodne opreme i opreme direktno uključene u proces proizvodnje, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna pomoć:

1. nove proizvodne opreme i/ili mašina;
2. polovne proizvodne opreme i/ili mašina, ne starije od pet godina;
3. novih djelova, specijalizovanih alata za mašine ili drugih kapitalnih dobara koja će se koristiti za proizvodnju razmjenjivih dobara.

Oprema su mašine, odnosno sredstva za proizvodnju i obradu, namijenjena za profesionalnu upotrebu i u skladu sa prirodom djelatnosti privrednog društva neophodna za realizaciju investicionog projekta. Opremom se smatra i proizvodna linija koju čine više funkcionalno nedjeljivih mašina, samostalnih mašina koje zajednički čine jedinstven proizvodni proces kao i specijalizovani alati i djelovi specijalizovanih mašina.

Maksimalan dozvoljeni iznos sredstava subvencije za privredne subjekte može se utvrditi do 40% opravdanih troškova za realizaciju investicionog projekta.

Predviđeno trajanje projekta/investicije, ne može biti duže od 12 mjeseci od dana potpisivanja Ugovora o dodjeli subvencije.

Dobavljači ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Roba mora biti kupljena po tržišnim uslovima, od treće osobe nepovezane sa kupcem/investitorom.

Privredni subjekti će se ugovorno obavezati da predmetnu opremu neće otuđiti najmanje 36 mjeseci po sklapanju Ugovora o dodjeli subvencije.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći u okviru jedinstvenog projekta prihvatljivih troškova programske linije.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj proizvodnih procesa iznosi 1,300,000.00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se na osnovu podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u **visini do 40% za mikro, mala, srednja i velika preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, u minimalni iznosu od 10.000,00€, i maksimalnom iznosu do 150.000,00€ bez PDV-a.**

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali, ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta Programске linije, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani:

- u slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli subvencije sa Ministarstvom ekonomije neko od izabranih kandidata odustane;
- ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programske linije; ili
- biće odobreni za dodjelu sredstava u narednoj godini.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno da dodijeljena sredstva za pojedinačna privredna društva (korisnici) za iste opravdane troškove (projekte) mogu dobiti sredstva iz više izvora (sa nivoa države i/ili sa nivoa lokalne samouprave), ali do maksimalno utvrđenog intenziteta pomoći u zavisnosti od veličine odnosnog privrednog društva, i to: velikim privrednim društvima ne može biti veća od 50% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat, odnosno od 60% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za srednja privredna društva i od 70% ukupne vrijednosti ulaganja u investicioni projekat za mala i mikro privredna društva.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ ZANATSTVA

CILJ

Cilj programske linije za razvoj zanatstva je promocija crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost (u daljem tekstu: zanatlije), u smislu podsticanja i omogućavanja nabavke opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Specifični ciljevi se odnose na:

- jačanje konkurentnosti zanata,
- povećanje broja zanatlija,
- povećanje konkurentnosti postojećih zanatlija,
- povećanje prepoznatljivosti crnogorskih proizvoda u zemlji i šire.

PREDMET

Programska linija za razvoj zanatstva podrazumijeva dodjelu bespovratnih sredstava preduzetnicima i privrednim društvima koja obavljaju zanatsku djelatnost proizvodnjom, prometom i pružanjem usluga na tržištu i na osnovu individualnih narudžbi, radi sticanja dobiti. Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku zanatlijama za nabavku opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizaciju i učestvovanje na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacija.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za razvoj zanatstva iznosi 50,000.00 €.

Intenzitet podrške:

Programska linija podrazumijeva finansijsku podršku koja je bazirana na principu refundacije (povraćaja dijela troškova). **Odobrena podrška od strane Ministarstva ekonomije će pokrivati 20% troškova predviđenih prijavom, bez PDV-a u okviru prve komponente i 50% u okviru druge komponente Programske linije.** Preostalih 80% odnosno 50% troškova treba da bude pokriveno iz sopstvenih izvora podnosioca prijave.

Zanatlija je u obavezi da finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon pozitivne ocjene Komisije odobravaju sredstva u okviru programske linije.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru prve komponente Programske linije je 20% opravdanih troškova za aktivnosti koje se odnose na vrijednost opreme, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu.

Dodatno, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama u okviru druge komponente Programske linije je 50% opravdanih troškova, odnosno do 3.000 € bez PDV po aplikantu, za učešće na međunarodnom sajmu, dok će se iznos do 2.000 € bez PDV dodjeljivati za učešće na domaćem sajmu.

Za aktivnosti koje se odnose na dizajn i štampanje promotivnog materijala, iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen zanatlijama je 50% opravdanih troškova, odnosno do 2.000 € bez PDV po aplikantu.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, za prvu komponentu Programske linije intenzitet maksimalne podrške iznosi do 40% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 4.000 €. Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov je da u poslednjih šest mjeseci do dana objavljivanja Javnog poziva nije bilo promjena u strukturi vlasništva..

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda i nabavku kompjuterske opreme (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije i obaveze prema trećim licima, amortizacije, plaćanje kamata i sl. bankarskih troškova, komisiona plaćanja, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija i sl.),
- Troškove nabavke ugradne opreme (klima uređaji, ventilatori, alarmni sistemi i sl.), namještaja i opremanje prostora, rasvjete, kao i svjetleće, reklamne i druge table,
- Iste aktivnosti koje su već podržane od strane drugih institucija,
- Sponzorstva za učešće na radnim seminarima, konferencijama, kongresima,
- Posjete kupcima na stranim tržištima,
- Posjete sajmovima bez izlaganja.

Ocjena programske linije:

Programska linija za razvoj zanatstva sastoji se od dvije komponente u okviru kojih se odobrava finansijska pomoć, u skladu je sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, Odjeljak 2, koja predstavlja prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl. list" br. 02/15).

Član 17 Pomoć za ulaganje za mala i srednja privredna društva:

2. Opravdani troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

(a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;

(b) procijenjeni troškovi zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja, izračunati za period od dvije godine.

Intenzitet pomoći ne prelazi:

(a) 20% opravdanih troškova u slučaju malih privrednih društava; (b) 10% opravdanih troškova u slučaju srednjih privrednih društava;

Član 19 Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima:

1. Pomoć malim i srednjim privrednim društvima za učešće na sajmovima spojive su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

2. Opravdani troškovi su troškovi nastali za zakup, postavljanje i vođenje štanda prilikom učešća privrednog društva na bilo kom sajmu ili izložbi.

3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50% opravdanih troškova.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODRŠKU DIGITALIZACIJI

CILJ

Cilj Programske linije za podršku digitalizaciji je podizanje nivoa automatizacije poslovnih procesa i nivoa znanja upravljačkih i operativnih struktura kod MMSP.

Specifični ciljevi:

- Povećan broj MMSP koji su automatizovali poslovne procese;
- Povećan izvoz crnogorskih MMSP zahvaljujući digitalnom poslovanju.

PREDMET

Kroz Programsku liniju za podršku digitalizaciji podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju organizacionih procesa preduzeća;
- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju upravljanja ljudskim resursima;
- Izrada i/ili implementacija rješenja za digitalizaciju prodaje i/ili komunikacije sa kupcima/dobavljačima;

Za odabrane aktivnost preduzeće angažuje stručnog konsultanta koji je zadužen za sprovođenje odobrene projektne aktivnosti. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za **jednu** od prihvatljivih aktivnosti programske linije.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podršku digitalizaciji iznosi 200,000,00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u **visini do 50% iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 3.500,00 € bez PDV-a.**

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, intezitet maksimalne podrške iznosi do 80% opravdanih troškova bez PDV-a, odnosno u maksimalnom iznosu do 5.000,00 € bez PDV. Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine. Uslov

je da u poslednjih šest mjeseci do dana objavljivanja Javnog poziva nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 28 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. I 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODRŠKU INTERNACIONALIZACIJI

CILJ

Cilj Programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP je **da obezbijedi podršku, preduzećima za predstavljanje proizvoda usluga na međunarodnim tržištima i jačanje poslovne saradnje sa međunarodnim partnerima.**

Specifični ciljevi:

- Povećan izvoz crnogorskih MMSP na ciljanim tržištima;
- Povećan broj MMSP sa povećanom vrednošću izvoznih ugovora na ciljanim tržištima;
- Povećan broj MMSP koji su pripremljeni za izvoz.

PREDMET

Kroz Programsku liniju za podršku internacionalizaciji MMSP, podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- **Nastup na međunarodnim sajmovima;**
- **Kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učestvovanje na B2B susretima;**
- **Izrada promotivnog materijala.**

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP iznosi 100,000.00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova, i to za:

- **Nastup na međunarodnim sajmovima:** iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je **do 50%** iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu **do 4,000.00 €**.
- **Kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učešće na B2B susretima:** iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je **do 50%** iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu **do 500.00 €**.
- **Izrada promotivnog materijala:** iznos bespovratnih sredstava koji može biti dodijeljen preduzeću za realizaciju ove aktivnosti je **do 50%** iznosa opravdanih troškova bez PDV-a odnosno u maksimalnom iznosu **do 500.00 €**.

Ukoliko u osnivačkoj strukturi preduzeća u vlasništvu od **minimum 50%**, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju **do 35 godina starosti**, intezitet maksimalne podrške iznosi **do 80% opravdanih troškova bez PDV-a**, odnosno u maksimalnom iznosu:

- **do 5,000.00 €** za aktivnost **„nastup na međunarodnim sajmovima“**;
- **do 700.00 €** za aktivnost **„kompanijske posjete sajmovima u cilju povezivanja sa inostranim partnerima/učešće na B2B susretima“**;
- **do 700.00 €** za aktivnost **„Izrada promotivnog materijala“**,

Ova pomoć se dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

Uslov je da u posljednjih šest mjeseci do dana objavljivanja Javnog poziva nije bilo promjena u strukturi vlasništva.

Za odabrane aktivnost preduzeće angažuje pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje odobrene projektne aktivnosti. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Preduzeću se nudi mogućnost da po osnovu Javnog poziva aplicira jednom za maksimalno dvije prihvatljive aktivnosti u okviru jedinstvenog projekta. Preduzeće ne može aplicirati za aktivnost „izrada promotivnog materijala“ ukoliko nije povezana sa jednom od druge dvije aktivnosti koje se podržavaju.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma

(kao pravni sljedbenici) i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za mikro, mala i srednja preduzeća, odnosno do 60% za preduzeća u kojima osobe ženskog pola i/ili starosti do 35 godina učestvuju u vlasničkoj strukturi minimum 50% S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ocjena programske linije:

Mjere sadržane u Programskoj liniji ispunjavaju kriterijume člana 18 i 19 Priloga 7a – Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. Juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107. I 108. Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći (“Sl.list Crne Gore” br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su saglasne sa članovima 6 i 7 Zakona. Za preduzeća u kojima u osnivačkoj strukturi od minimum 50%, učestvuju osobe ženskog pola i/ili osobe koje imaju do 35 godina starosti, sredstva se dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa Uredbom Komisije br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine. U skladu sa Uredbom, iznos de minimis državne pomoći koji se dodeljuje korisniku ne smije preći 200.000,00 € u trogodišnjem fiskalnom periodu.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODSTICAJ CIRKULARNE EKONOMIJE

CILJ

Cilj Programske linije za podsticaj cirkularne ekonomije je podrška preduzetnicima, malim i srednjim preduzećima u prečišćavanju otpadnih voda. Danas, problem tretmana otpadnih voda se različito razmatra u razvijenim i zemljama u razvoju. Osnovni stavovi industrijskih zemalja su ponovno korišćenje otpadnih voda i izrada strogih zakona i standarda za odlaganje otpada u životnu sredinu uključujući i prerađenu otpadnu vodu. U EU, ovi standardi su sljedeći: 91/271/EEC, 98/83/EC i 2000/60/EC regulative vezane za menadžment otpadnih voda i upotrebu vodnih potencijala.

Stoga, Programska linija ima za cilj uvođenje i korišćenje savremenih bioloških procesa u prečišćavanju otpadnih voda u Crnoj Gori. Primjena bioloških procesa Euro - USBF (Upflow Sludge Blanket Filtration) za tretman otpadnih voda je u fokusu programa. Program je zasnovan na konceptu tretmana otpadnih voda korišćenjem bioreaktora koji integriše denitrifikaciju, nitrifikaciju i odvajanje u jednom rezervoaru.

Implementacija mjera podrške predviđene ovom linijom u punom kapacitetu, u srednjem roku treba da doprinese povećanju učešća reciklirane vode u proizvodnim procesima i povećanje kvaliteta vode u prirodnim vodotokovima.

Kroz stalno otvoren poziv želimo da zainteresovani investitori doprinesu ne samo tretmanu otpadnih voda, već i podizanju socijalnih, kulturnih, naučnih, upravljačkih, tehničkih i tehnoloških standarda u cirkularnoj ekonomiji.

Specifični ciljevi:

- Kreiranje preduslova za cirkularnu ekonomiju,
- Uvođenje sistema biološkog tretmana otpadnih voda,

- Povećan kvaliteta vode,
- Povećane količine reciklirane vode u industriji.

PREDMET

Kroz Programsku liniju za podsticaj cirkularne ekonomije pruža se podrška preduzetnicima, malim i srednjim preduzećima u prečišćavanju otpadnih voda. Podrška je namijenjena za sufinansiranje troškova sljedećih aktivnosti:

- **Komponenta I – Tretman otpadnih voda u agro-prehrambenoj industriji namijenjen preduzetnicima i mikro preduzećima:**
 - sufinansiranje nabavke sistema za tretman otpadnih voda iz individualnih izvora, koji nemaju pristup centralnom sistemu kanalizacije;
 - potpuna zamjena zastarelih septičke jama i podizanje stepena efikasnosti i smanjenja operativnih troškova;
 - sufinansiranje primjene bioreaktora koji integriše procese denitrifikacije, nitrifikacije i odvajanje tečne i čvrste faze u jednom rezervoaru, a zasniva se na principu niske opterećenosti sa aerobnom stabilizacijom aktivnog mulja; i
 - sufinansiranje tretman otpadnih voda u skladu sa EN 12566-3 normom i operativnim procedurama koje su prate efikasnost prečišćavanja u rasponu od 90-97%.
- **Komponenta II – Tretman otpadnih voda u industriji namijenjen, malim i srednjim preduzećima i hotelima:**
 - Sufinansiranje nabavke modularnih postrojenja za tretman otpadnih industrijskih voda malih i srednjih preduzeća i hotela;
 - Sufinansiranje primjene odvajanje prečišćene vode iz mulja biološkim filterom koji formira cebe aktivnog mulja;
 - Realizacija prečišćavanja otpadnih voda, u skladu sa EN 12566-3, u rasponu od 90 do 98%, (visoke efikasnost 90-95% za BPK5 – reprezentativni indeks potrošnje kiseonika, HPK – hemijska potrošnja kiseonika 80-90%) sa ciljem ponovne upotrebe u proizvodnom procesu;
 - Sufinansiranje sistema za tretiranje svih vrsta biološki zagađenih otpadnih voda.

Za odabrane aktivnost preduzeće angažuje pružaoca usluge koji je zadužen za sprovođenje odobrene projektne aktivnosti. Pružaoci usluge ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu ili više projektnih aktivnosti u okviru jedinstvenog projekta od prihvatljivih aktivnosti programske linije.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podsticaj cirkularne ekonomije je podrška preduzetnicima, malim i srednjim preduzećima u prečišćavanju otpadnih voda iznosi 150,000.00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzeće finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u **visini do 70% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća odnosno do 60% za srednja preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, a u maksimalnom iznosu do 10.000,00 € bez PDV-a.**

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Zahtjevi preduzeća koji su se kvalifikovali, ali nisu odobreni za dodjelu sredstava zbog nedovoljnog budžeta Programske linije za podsticaj cirkularne ekonomije je podrška preduzetnicima, malim i srednjim preduzećima u prečišćavanju otpadnih voda, biće stavljeni na rezervnu listu i biti odobravani ukoliko se naknadno steknu određeni uslovi:

- U slučaju da prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom ekonomije neko od izabраниh kandidata odustane;
- Ukoliko se obezbijede dodatna sredstva za realizaciju programske linije.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 60% za srednja, odnosno do 70% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ocjena programske linije:

Agencija zaključuje da se finansijska podrška dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PODRŠKU MALIH ULAGANJA PREDUZETNIKA (Žene i mladi u biznisu)

CILJ

Opšti cilj Programske linije jeste povećanje konkurentnosti preduzetnika i unapređenje njihovog poslovanja, kao i kreiranje novih radnih mjesta kroz investicije u osnovna sredstva. Subvencija u sufinansiranju nabavke odnosi se samo na opremu direktno uključenu u proces proizvodnje odnosno pružanja usluge.

Programska linija za podršku malih ulaganja preduzetnika ima za cilj podsticanje preduzetništva žena i mladih kao, i unapređenje efikasnosti i institucionalne podrške poslovanju preduzetnika.

Programska linija za podršku malih ulaganja preduzetnika će pružanjem finansijske pomoći podržati osjetljive ciljne grupe, kroz bespovratnu pomoć za finansiranje nabavke osnovnih sredstava male vrijednosti.

Specifični ciljevi:

- Osnaživanje žena preduzetnika;
- Osnaživanje omladinskog preduzetništva;
- Ekonomsko jačanje društva.

Ciljna grupa

Pravo na korišćenje bespovratnih sredstava imaju žene i mladi preduzetnici, koji imaju kvalitetnu poslovnu ideju za unapređenje preduzetničkog poduhvata.

Ciljnu grupu čine dvije kategorije:

- “žene”;
- “mladi” u starosnoj dobi od 18-35 godina (u trenutku predaje aplikacije)

PREDMET

Programska linija za podršku malih ulaganja preduzetnika, namijenjena je za sufinansiranje troškova nabavke osnovnih sredstava – opreme i dijela nematerijalne imovine – softvera koji su direktno uključeni u proces proizvodnje, odnosno pružanja usluge:

1. nova proizvodna oprema i/ili mašina;
2. nova računarska oprema, prenosni računari, štampači, skeneri i prateći softver;
3. nova oprema za 3D skeniranje, 3D štampu i prateći softveri;
4. softveri za kancelarijsku primjenu Microsoft proizvođača;
5. softveri koji se primjenjuju u CAD projektovanju (AUTOCAD, ARHICAD, CATIA, SOLIDWORKS, kao i ostali softveri koji imaju primjenu u kompjuterski podržanom projektovanju;
6. softveri koji se primjenjuju u CAM, odnosno u kompjuterski podržanoj proizvodnji;
7. polovna proizvodna oprema i/ili mašine, ne starije od tri godine koja je direktno u funkciji kreiranja proizvoda i/ili usluge;
8. novi djelovi, specijalizovan alati za mašine.

Preduzeća mogu podnijeti jedan zahtjev za dodjelu finansijske pomoći i to za jednu ili više projektnih aktivnosti u okviru jedinstvenog ulaganja od prihvatljivih aktivnosti programske linije.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za podršku malih ulaganja preduzetnika iznosi 80,000.00€.

Intenzitet podrške:

Princip je da preduzetnik finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, a onda mu se nakon podnesene dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstva ugovorene aktivnosti, od strane Ministarstva ekonomije odobrava refundacija dijela troškova u visini do 50% za mikro i mala preduzeća, iznosa opravdanih troškova bez PDV-a, u minimalnom iznosu od 500,00€ bez PDV-a a u maksimalnom iznosu do 4.000,00 € bez PDV-a.

Sredstva će se dodjeljivati putem otvorenog postupka dodjele bespovratnih sredstava kroz otvoreni Javni poziv, odnosno do utroška raspoloživih sredstava za programsku liniju.

Intenzitet državne pomoći iz ovog programa će se usmjeravati poštujući princip kumulacije, odnosno zajedno sa ostalom pomoći koju dodjeljuje Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo nauke, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D., do 50% za preduzetnike, mikro i mala preduzeća. S obzirom da intenzitet državne pomoći podrazumijeva ukupan intenzitet pomoći jednom privrednom društvu po svim šemama državne pomoći, sredstvima koja su obuhvaćena ovim Programom, neće doći do preklapanja sa ostalim šemama državne pomoći.

Ocjena programske linije:

Agencija zaključuje da se finansijska podrška dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

PROGRAMSKA LINIJA ZA PRUŽANJE MENTORING USLUGA

CILJ

Cilj Programske linije za pružanje mentoring usluga je **besplatna nefinansijska podrška** za mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike koji se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga.

Metodologija usluge mentoringa jasno definiše sve korake i aktivnosti u realizaciji mentoringa (upravljanje šemom, rad na terenu, broj posjeta, aktivnosti u okviru svake posjete, vrijeme predviđeno za pripremu plana i izvještavanje) i to kroz vodiče: Vodič za mentoring za početnike i Vodič za mentoring zrelih preduzeća.

PREDMET

Proces mentoringa se odvija po uspostavljenoj mentoring šemi, razvijenoj u saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA). Metodologija određuje korake u procesu u okviru kojeg stručno lice-mentor sprovodi u direktnom kontaktu i radu sa osnivačem i /ili odgovornim licem privrednog subjekta određeni broj sati, 25 za novoosnovana preduzeća i 50 za postojeća, i to u prostorijama korisnika (ne manje od 70% od ukupnog broja predviđenih sati). Osnivač i/ili odgovorno lice privrednog subjekta i mentor zajedno proučavaju aktuelno

poslovanje, analiziraju trenutnu situaciju, dijagnostifikuju razloge trenutnih problema ili smetnji za dalji razvoj, sagledavaju potencijale za rast, te na osnovu konstatovanog stanja mentor i korisnik mentoring usluge pripremaju plan razvoja.

U okviru mentoring šeme a prije započinjanja procesa pružanja mentoring usluge, kandidati za mentore su u obavezi da pohađaju **cikluse obuka** koje se organizuju po sljedećim modulima:

- Opšte razumijevanje mentoringa/Mentoring za zrela mala i srednja preduzeća;
- Mentoring za početnike u biznisu;
- Marketing;
- Finansijski menadžment i biznis plan;
- Upravljanje proizvodnjom;
- Upravljanje ljudskim resursima;
- Vještine komunikacije.

Obuke novih kandidata za mentore sprovode se od strane sertifikovanih mentora – trenera. **Trener** može biti lice koje posjeduje sertifikat mentora, koje je uspješno završilo obuku za trenera i aktivno sprovodi mentoring usluge u zadnje 3 godine. Nakon svakog pojedinačnog ciklusa obuke, kandidati za nove mentore u obavezi su da polažu stručne testove, koji su razvijeni od strane izabranih trenera i JICA eksperata, uz uslov da je prolaznost na testu najmanje 80%.

FINANSIJSKI OKVIR

Ukupan budžet za realizaciju Programske linije za pružanje mentoring usluga u 2020. godinu iznosi 35,000.00 €.

Ocjena programa: Mentoring usluga je besplatna za krajnje korisnike - mikro, mala, srednja preduzeća i preduzetnike, dok se mentori isplaćuju za pruženu mentoring uslugu.

PROGRAMSKA LINIJA ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA

CILJ

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih malih i srednjih preduzeća.

Specifični ciljevi:

- otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu »uzmu u svoje ruke« i posvete se biznisu;
- stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Investiciono razvojni fond Crne Gore AD, u saradnji sa Ministarstvom ekonomije – Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, realizuje nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori.

PREDMET

Predmet podrške je pružanje nefinansijske i finansijske podrške za osnivanje novih i unapređenje poslovanja postojećih preduzeća koja posluju najduže godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva.

Nefinansijska podrška obuhvata:

- Organizovanje obuka za dobijanje praktičnih znanja potrebnih za registraciju sopstvenog biznisa i izvorima finansiranja, finansijskom upravljanju i poreskoj praksi, pokretanju prodaje u novoj firmi i pronalasku kupaca na lokalnom i međunarodnom tržištu, poslovnoj komunikaciji i protokolu. Takođe, polaznici, postojeći i budući preduzetnici će imati priliku da se upoznaju i sa marketinškim aktivnostima, kreiranju Brena, korišćenju socijalnih mreža u cilju poboljšanja rezultata poslovanja.
- Tehničku podršku u vidu pružanja konsultantskih usluga za izradu biznis planova, kandidatima koji su ispunili uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom.

Finansijska podrška obuhvata:

Apliciranje za kreditnu podršku kod Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D. kroz direktno finansiranje, gdje su obezbijeđeni sljedeći uslovi:

- Iznos kredita: do 50.000,00€
- Kamatna stopa: 2,5 % na godišnjem nivou uz proporcionalni sistem obračuna
- Rok otplate: do 12 godina (uključujući grace period)
- Grace period: do 4 godine.

Minimalan iznos kredita za koji se može aplicirati je 10.000,00 €.

Posebni uslovi kreditiranja:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti na nivou Crne Gore ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Napomena:

Da bi kandidati stekli uslov da apliciraju za kreditna sredstva kod IRF-a neophodno je da pohađaju preduzetničke cikluse obuke organizovane od strane Ministarstva ekonomije. Ministarstvo ekonomije kroz tehničku podršku priprema propisanu projektnu dokumentaciju i istu dostavlja Investiciono razvojnom fondu na konačno odlučivanje. IRF će na osnovu prijedloga Ministarstva, a u skladu sa svojom poslovnom politikom, donijeti konačnu odluku o odobravanju kreditnih sredstava.

FINANSIJSKI OKVIR

Sredstva u iznosu od 15,000.00 € za realizaciju nefinansijske podrške obezbijeđena su kroz budžetska sredstva Ministarstva ekonomije.

Sredstva za dobijanje kreditne podrške obezbijedena su kroz budžet Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Ocjena programske linije:

Agencija zaključuje da se Finansijska podrška u dijelu koji se odnosi na preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju najduže do godinu dana od dana objavljivanja Javnog poziva, dodjeljuje kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

S obzirom na to da pravo učešća u okviru programske linije “Razvoj preduzetništva” imaju i fizička lica koja nemaju registrovan biznis (4.1.1.) Agencija konstatuje da se ne radi o državnoj pomoći, ukoliko se sredstva dodjeljuju fizičkim licima koja u momentu primanja sredstava ne obavljaju privrednu djelatnost, niti učestvuju na tržištu, te nijesu korisnici državne pomoći, u smislu člana 2. tačka 2. Zakona, koja glasi: „državna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu“. Dakle, ukoliko korisnici ove programske linije u momentu dobijanja sredstava/benefita još uvijek nijesu učesnici na tržištu, odnosno nijesu se registrovali kao preduzetnici, posledično se zaključuje da realizacija programske linije ne ugrožava konkurenciju i ne utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država saglasno potvrđenim međunarodnim ugovorima (član 2. tačka 4. Zakona). Pravila o državnoj pomoći primjenjuju se samo ako je korisnik pomoći „preduzetnik“, definisano je u Obavještenju Komisije o pojmu državne pomoći u skladu s članom 107 stav 1 UFEU (Odeljak 2. tačka 6.). Sud pravde je dosljedno definisao preduzetnike kao subjekte koji obavljaju privrednu djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju.

Ukoliko pak ovu programsku liniju koriste fizička lica koja u momentu dodjele pomoći imaju registrovan biznis, odnosno pomoć se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu, radi se o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. dec. 2013. godine.

UREDBA O BIZNIS ZONAMA

Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. novembra 2016. godine, donijela Uredbu o biznis zonama kojom se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika.

Na osnovu Uredbe, donijeta je i Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama (15.06.2018.), koja se odnosi samo na rok usklađivanja sa Uredbom. Rok koji se daje postojećim biznis zonama da usklade poslovanje je sa 6 mjeseci produžen na 18 mjeseci.

Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

Ocjena programske linije:

Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama ocijenjena je kao usklađena sa pravilima za dodjelu državne pomoći Rješenjem Komisije za kontrolu državne pomoći od 27. septembar 2016. godine.

ZAKON O SLOBODNIM ZONAMA

Zakon o slobodnim zonama koji će se takođe promovisati kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede reguliše spoljnu trgovinu i ekonomsku aktivnost, na način konzistentan sa opšte prihvaćenom međunarodnom praksom:

- Ima za cilj jačanje konkurentnosti domaće privrede kroz podsticanje proizvodnje i izvoza;
- Omogućava kretanje roba uz određene carinske olakšice i pogodnosti i podstiče privredni razvoj;
- Obezbeđuje potpunu integraciju Crne Gore u svjetsku ekonomiju kroz uvođenje samo onih ograničenja na spoljnu trgovinu, spoljnu ekonomsku aktivnost i strana ulaganja koja su konzistentna sa opšte primjenjivom i prihvaćenom međunarodnom praksom i standardima;
- Obezbeđuje spoljnotrgovinske uslove usmjerene ka podsticanju i unapređenju porasta izvoznih i uvoznih poslova;
- Poboljšava i proširuje pristup Crne Gore stranim tržištima i robama, uslugama i kapitalu iz inostranstva.

Benefiti koji su predviđeni Zakonom o slobodnim zonama se mogu kombinovati sa benefitima koji su definisani Uredbom o biznis zonama, ukoliko se teritorija slobodne zone poklapa sa teritorijom biznis zone.

PROMOCIJA POVEĆANJA KONKURENTSKE SPOSOBNOSTI PROIZVODA I USLUGA

CILJ

Cilj programske linije “Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga” jeste afirmacija privrede i unapređenje konkurentnosti proizvoda i usluga na lokalnom tržištu što će doprinijeti razvoju proizvodnje, novim investicijama, otvaranju novih radnih mjesta, smanjenju uvoza, ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

Programska linija se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promoviše potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: “Kupujmo domaće”, “Dobro iz Crne Gore”, proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično.

PREDMET

Programska linija ima 3 međusobno povezane komponente implementacije, koje objedinjavaju postavljene ciljeve i ciljne grupe.

1.1. Komponenta 1 - Promocija povećanja konkurentne sposobnosti proizvoda i usluga

Promotivne aktivnosti imaju za cilj kreiranje kampanje čije djelovanje će biti usmjereno ka poboljšanju percepcije potrošača prema domaćem kvalitetu proizvoda i usluga. Istovremeno konkretnim akcijama promoviranja crnogorskih proizvoda i usluga proizvešće se pozitivni finansijski efekti kako za proizvođače tako i trgovine, čime će se proizvođačima ukazati na neophodnost marketinškog pristupa u plasmanu proizvoda na tržište.

1.2. Komponenta 2 – Institucionalna podrška preduzećima za unapređenje poslovanja

Institucionalna podrška ima za cilj da, postojeća mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike koja imaju potencijal da proširuju svoje poslovanje, kao i buduće preduzetnike, informiše o aktuelnoj podršci za razvoj malog i srednjeg biznisa, uslovima, kriterijumima i načinu apliciranja. Na ovaj način će se i budući preduzetnici ohrabriti da uđu u preduzetničke vode znajući da ispunjenjem uslova za apliciranje, država postaje njihov pouzdan partner u realizaciji preduzetničkih poduhvata.

1.3. Komponenta 3 - Kontinuirana edukacija preduzeća i potencijalnih preduzetnika

Na osnovu sprovedenih aktivnosti u okviru Komponente I i Komponente II, identifikovaće se glavne barijere sa kojima se privrednici susrijeću u poslovanju, sa posebnim osvrtom na plasman i promociju proizvoda i usluga. Na osnovu dobijenih rezultata i iskazanih potreba organizovaće se okrugli stolovi, specijalizovani workshop-ovi sa akcentom na važnost standarda i zaštitu prava intelektualne svojine u cilju unaprijeđenja poslovanja. Takođe, posebna pažnja posvetila bi se i sljedećim temama: istraživanje tržišta, promocija proizvoda i usluga, identifikacija kanala distribucije, dizajn i redizajn proizvoda i ambalaže i uvođenje inovativnosti u uslužnim djelatnostima, identifikovanje potrošačkih potreba, i sl.

Ocjena programske linije:

Programska linija ima za cilj da se fokusira na institucionalnu kampanju koja treba da promoviše potencijale Crne Gore, proizvode i usluge, kao i proizvođače, kroz institucionalne kampanje: “Kupujmo domaće”, “Dobro iz Crne Gore”, proizvode sa geografskim porijeklom, inovativne usluge, i slično. Aktivnosti su usmjerene ka poboljšanju percepcije potrošača prema domaćem kvalitetu proizvoda i usluga i ka informisanju o aktuelnoj podršci za razvoj malog i srednjeg biznisa, uslovima, kriterijumima i načinu apliciranja, kako bi se identifikovale glavne barijere sa kojima se privrednici susrijeću u poslovanju, sa posebnim osvrtom na plasman i promociju proizvoda i usluga. Uzimajući sve prethodno navedeno u obzir, Agencija nalazi da ova programska linija ne predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2. Zakona.

EVROPSKA MREŽA PREDUZETNIŠTVA

CILJ

Ciljevi programa Evropske mreže preduzetništva su promoviranje preduzetničkog duha i kulture, poslovanje na evropski način, širenje svijesti o potrebi poznavanja relevantnog zakonodavstva Evropske unije, pomoć domaćim preduzećima da pristupe tržištima Evropske unije.

Konkretne usluge koje EEN može da pruži jednom preduzeću su:

- informacije o evropskim propisima i direktivama,
- pomoć u pristupanju tržištima Evropske unije,
- informisanje o mogućnostima učešća u evropskim programima i fondovima,
- pomoć u traženju inostranih partnera,
- posredovanje u procesu transfera tehnologije i znanja,
- podstrek za učešće u Okvirnim programima EU,
- omogućava posjete kompanijama u inostranstvu radi ostvarivanja saradnje.

PREDMET

Program obuhvata različite radne komponente, međusobno povezane.

Komponenta 1. Savjetovanje, podrška, informativne aktivnosti

Ova komponenta objedinjava set različitih usluga: pružanje informacija i savjetovanje o raznim EU temama, organizovanje lokalnih i regionalnih događaja, direktne sastanke sa klijentima.

Kroz aktivnost ove komponente, EEN pruža svim klijentima mreže uslugu odgovaranja na pitanja vezanih za teme koje se tiču EU. Osnovni cilj ove aktivnosti je poboljšanje protoka informacija koje EEN pruža svojim klijentima kao i poboljšanje njihovog kvaliteta.

Alati pomoću kojih se sprovode ove aktivnosti su korespondencija putem: email-a, telefona, EEN mreže, ali i savjetovanja i informisanja prilikom raznih seminara, treninga, konferencija, direktnih sastanaka itd.

U skladu sa zahtjevima klijenata/preduzetnika, organizuju se lokalni i regionalni događaji na razne teme od značaja za njihovo poslovanje, za poslovanje na evropski način, kao i za ostvarivanje međunarodne saradnje.

Komponenta 2. Prekogranične partnerske aktivnosti u cilju ostvarivanja poslovne saradnje, tehnološkog transfera, inovacije i istraživanja

Aktivnosti ove komponente se uvezuju sa mnogim aktivnostima iz prethodne grupe aktivnosti. Prethodni paket se više odnosi na unapredjenje poslovanja preduzeća, informisanja i savjetovanja, dok ovaj paket ima za cilj podsticanje prekogranične saradnje.

Poslovni, B2B susreti pružaju učesnicima priliku za direktnu promociju svojih aktivnosti, proizvoda i usluga, uspostavljanje novih poslovnih kontakata i pronalazak poslovnih partnera. B2B se najčešće organizuju u okviru drugih poslovnih ili stručnih dešavanja kao što su sajmovi, konferencije i slični događaji. Preduzeća koje se prijave dobijaju mogućnost da sami izaberu potencijalne partnere prema njihovim karakteristikama i iskazanom interesu za saradnju. Na osnovu ovog izbora, organizator svakom od učesnika dodjeljuje spisak sastanaka, sa tačno određenim mjestom, vremenom i informacijom o potencijalnim partnerom, nekoliko dana unaprijed.

Obavezan segment nakon ovih događaja je svakako evaluacija, i praćenje efekata, i eventualno ostvarivanje i potpisivanje ugovora o saradnji.

EEN Montenegro obezbjeđuje malim i srednjim preduzećima, ali i svim institucijama/udruženjima koje imaju potencijala da sarađuju sa preduzećima iz EEN izvan naše zemlje, sljedeće:

- podršku u učestvovanju u projektima Evropske unije
- realizaciju poslovne analize i/ili, tehnološkog audita (pregleda tehnologije - TA)
- podršku u ostalim uslugama relevantnim za proces internacionalizacije poslovanja i inovacija (upravljanja inovacijama).

Cilj je da se preduzeća/klijenti i potencijalni klijenti (prvenstveno MSP) ohrabre i podstiču na saradnju sa drugim preduzećima iz mreže, izvan teritorije Crne Gore, kako bi poboljšali svoj konkurentski položaj, kao i tehnološki i inovacioni potencijal.

Ocjena programske linije:

Sredstva EU, koja se dodjeljuju preko organa upravljanja države, jesu državni resurs i čine javna sredstva, u smislu člana 2. Zakona, te ukoliko su ispunjeni svi ostali kriterijumi (selektivnost, prednost, ekonomska djelatnost korisnika i uticaj na konkurenciju) iz člana 107 Ugovora o funkcionisanju evropske unije, predstavljaju državnu pomoć. Suprotno tome, direktno finansiranje od strane EU ne predstavlja državnu pomoć. To je slučaj sa COSME, Horizon 2020, EIB / EIF fondovima i ESI fondovima koji podržavaju finansijske instrumente kojima se upravlja na nivou EU, jer su ovi instrumenti konzistentni sa EU propisima i prethodno usaglašeni sa pravilima za dodijelu državne pomoći.

Imajući u vidu navedeno ocjenjeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo ekonomskog razvoja, Rimski trg broj 46, 81000 Podgorica,
- u spise predmeta,
- a/a